سه اقتصاددان در گفت وگو با «ایران» بررسی کردند

مصائب دوران تحریم و گشایش های پسابرجام

ریحانه یاسینی

درست در زمانی که یک سال از امضا شدن برجام می گذرد و نشانه‌های آن در اقتصاد ایران رخ نشان داده، بیشترین هجمه‌ها علیه دولت ایجاد شده است. این در حالی است که هم آمار و هم نظرات کارشناسان، روایت متفاوتی از حال این روزهای اقتصاد ارائه می دهند. مهدی پازوکی اعتقاد دارد سود تندروها، در دوران تحریم‌ها نهفته و مایل به بازگشت کشور به وضعیت سابق هستند. بهاءالدین هاشمی، از دستاوردهای لغو تحریم‌ها حرف می زند و مشکلات بانکی را مانعی بر سر راه توسعه می داند. حیدر مستخدمین حسینی نیز از فن مذاکره‌ای سخن به میان می آورد که فعالان اقتصادی، طی یک سال گذشته به آن دست یافته‌اند. مشروح صحبت‌ها و آسیب شناسی این سه اقتصاددان را در ادامه می خوانید:

نیم نگاه

■ **پازوکی: بزرگترین مشکلی که اقتصاد ایران دارد، نادانی است. مشکل گروه‌های تندروست. تندروها نمی خواهند بگذارند در کشور سرمایه‌گذاری شود**

■ **هاشمی: در بحث جذب سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه گذارها مذاکره کرده و حتی برای حضور در ایران از هم سبقت گرفته‌اند**

■ **مستخدمین حسینی: پس از برجام، بعد از سال‌ها انزوا، بیش از ۲۰۰هیأت مختلف به کشور وارد شده و صرف حضور آنها، مزایایی برای ما داشته است**

■ **مخالفان تندروی برجام، بزرگترین مشکل اقتصاد ایران‌اند**

مهدی پازوکی، اقتصاددان: اگر برجام نبود چه اتفاقی در اقتصاد ایران می‌افتاد؟ قبل از برجام صادرات نفت ما به زیر یک میلیون بشکه در روز رسیده بود. امروز در ۶ ماهه اول امسال بیش از دو میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه در روز صادرات داشتیم، این از اثرات برجام است اما مخالفان برجام چون آدم‌هایی هستند که نه در دانشگاه‌های درجه یک درس خوانده‌اند، نه با جهان تعامل دارند و نه می خواهند فسادهای دولت سابق را بفهمند، تأثیرات برجام را درک نمی‌کنند. برای نمونه به هواپیمای شرکت ایران ایر سوخت نمی‌دادند، باید در یکی از شهرهای یوگسلاوی سابق سوخت‌گیری می‌کرد و بعد به تهران می‌آمد. الان مستقیماً از لندن به تهران می‌آید. ارتباط بانکی ما تقریباً با دنیا قطع شده بود. به کشتی‌های ما اجازه پهلوگیری در هیچ کشوری داده نمی‌شد و هیچ شرکتی نفتکش‌های ما را بیمه نمی‌کرد. نمی‌دانم چرا عده‌ای نمی‌خواهند این تحولات را بفهمند. کدام یک از آقایان مخالف حاضرند هواپیمای اوکراینی ۱۴۱ سوار شوند؟ سالانه ۴ میلیارد دلار، خانواده‌های شهروندان ایرانی به شرکت ترکیش ایر، قطر ایرلاین و امارات ایرلاین، پول بلیت می‌دادند. اگر به شرط اینکه دلواپسان بگذارند، هواپیما بگیریم و از محل کارکرد هواپیما قسط آن را به شرط تملیک بپردازیم، آن وقت می‌توانیم آن پول را در اقتصاد ایران هزینه کنیم و به نفع اقتصاد ملی حرکت کنیم. الان در شبکه‌های اجتماعی عکس فقرا را می‌گذارند و می‌گویند این‌ها واجب‌تر از هواپیما نبودند؟ دولت سالانه ده‌ها هزار میلیون تومان به کمیته امداد می‌دهد تا به ضعفا برسد. این‌ها را نمی‌بینند؟ طی سه روز گذشته جو روانی در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی علیه دولت ایجاد کرده‌اند، در صورتی که اقدام دولت برای خرید هواپیما بسیار ضروری بوده است.

بزرگترین مشکلی که اقتصاد ایران دارد، نادانی است. مشکل گروه‌های تندروست. تندروها نمی‌خواهند بگذارند در کشور سرمایه‌گذاری شود. باید ببینیم اگر برجام را نمی داشتیم، الان وضع‌مان چه بود؟ تقریباً حضور هیأت‌های خارجی در ایران قطع شده بود. ۴۰ میلیارد دلار نفت فروختیم، ماحصلش چه شد؟ سیستم بانکی، مالی و اداری‌مان به شکلی فشل به دولت به ارث رسید. الان طبقه جدیدی از تندروها که بخشی از پول نفت از سابق به آنها رسیده است، شکل گرفته‌اند. ثروت آنها نشأت گرفته از رانت نفت، کلاهبرداری، پارتی بازی و... است و بسیار مایلند کشور به دوران تحریم برگردد.

بنابراین برجام برای کشور یک خدمت بوده است، جامعه جهانی با ما ارتباط برقرار کرده و حتی امروز دولت جدید امریکا که تندروست، نمی‌تواند برجام را بر هم بزند اما متأسفانه حتی صدا و سیما هم در خدمت مخالفان قرار دارد و در برنامه‌هایش از اقتصاددانان مستقل استفاده نمی‌شود. تفکر تندروها که مظهرش احمدی‌نژاد بود، ربع قرن ایران را به عقب برده‌اند. اصلاً پایه‌گذار حقوق‌های نجومی چه کسی بود؟ در نهاد ریاست جمهوری چقدر آدم بیکار وجود دارد؟ این دولت هم کاری نمی‌تواند بکند، چرا که آنها همه از دولت پیش استخدام شده‌اند. با همه این مسائل، من آینده ایران را خیلی خوب می‌بینم. من ارتباطی با شخص آقای روحانی ندارم اما به‌عنوان یک شهروند ناظر و آگاه می‌گویم که آقای روحانی عزیز باید بداند بعد از خداوند متعال، بزرگترین پشتیبان ایشان ملت ایران هستند و با همین پشتیبانی، نباید با تندروهایی مماشات کند که ایران را ربع قرن به عقب برگرداندند.

■ **بانک‌ها هنوز مانع ثمربخشی برجام‌اند**

بهاءالدین حسینی هاشمی، اقتصاددان و مدیرعامل سابق بانک سرمایه: مهم‌ترین تحول بعد از برجام، توقف سیر صعودی تحریم‌ها و حذف تدریجی برخی تحریم‌ها در بخش نفت، حمل و نقل دریایی و هوایی بود. در بخش بانکی هم تحریم‌ها لغو شده اما به این دلیل که بانک‌های بزرگ از دولت آینده امریکا می‌ترسند، به قدر انتظار تحول اتفاق نیفتاده است. البته همین حوزه هم در مذاکره خیلی خوب پیش رفته‌ایم و در عمل بانک‌های بزرگ منتظر وقایع آینده‌اند.

در بحث جذب سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه گذارها مذاکره کرده و حتی برای حضور در ایران از هم سبقت گرفته‌اند، اما عملاً هنوز در انتظار سیاست‌های دولت آینده امریکا و انتخابات پیش روی خودمان هستند. انتظارات خیلی زیادی از برجام ترسیم شده بود که در آن حد اتفاقات مثبتی نیفتاد ولی دیگر کشور در تعارض اقتصادی با دنیا نیست و در بخش نفت و انرژی دستاورد بسیار خوبی داشتیم. در حمل و نقل دریایی و هوایی نیز همین طور بوده‌ایم. در تجارت‌های کوچک مشکلی وجود ندارد و مطالبات‌مان را از هند، چین و کره از طریق سیستم بانکی گرفته‌ایم. سطح صادرات نفت ما حتی به اندازه پیش از تحریم‌ها رسیده است.

در این بخش سیستم بانکی ما از نظر ساختار سرمایه، سیستم مدیریتی، ساختار قابلیت سوددهی و مکانیزمی که برای وام دهی در نظر می‌گیرند، در حالت ایده آل قرار ندارد و مانعی برای جهش اقتصادی است. اگر برجام هم نبود، هر کشوری که می‌خواهد با بانکی کار کند، قدرت استحکام آن بانک را بررسی می‌کند. این قابلیت در همه بانک‌ها به قدر کفایت وجود ندارد. زیرساخت هایمان را در حد کفایت فراهم نکرده ایم، تحریم‌ها که برداشته شود، هر بانک و مؤسسه‌ای بخواهد سرمایه‌گذاری کند، مخاطرات را بررسی می‌کند. این مخاطرات هنوز به خاطر سیاست‌های ناپایدار وجود دارد.

■ **بازگشت فعالان اقتصادی ایران به نظام جهانی**

حیدر مستخدمین حسینی، اقتصاددان، معاون پارلمانی وزیر اقتصاد در دولت هشتم: دو رویکرد در موضوع اقتصادی پس از برجام مطرح است؛ یکی انتظارات بعد از برجام است که توسط دولت و مسئولان به مردم انتقال پیدا کرد. یک رویکرد هم واقعیت‌های اقتصادی کشور است. هر کدام از آنها باید جداگانه تحلیل شود تا نتایج منطقی آن مورد کاربرد قرار گیرد. انتظارات از امضای برجام حداکثری بود که در همان مقطع ما به‌عنوان کارشناسان زنگ خطرش را به صدا درآوردیم.

اما واقعیت‌هایی هم هست. پس از برجام، بعد از سال‌ها انزوا، فعالان اقتصادی، شرکت‌ها و بانک‌ها، وارد مذاکره با طرف‌های اروپایی و غربی شده‌اند. بیش از ۲۰۰ هیأت مختلف به کشور وارد شده و صرف حضور آنها، مزایایی برای ما داشته است. این هیأت‌ها با زمینه‌های ایران و پیشرفت‌هایی که در دوران تحریم صورت گرفته بود، آشنا شدند. این قدم جدی است که برای بازاریابی بسیار مورد نیاز است. دومین نکته هم فراگیری مجدد بحث‌های مذاکره‌ای بود که طی دوران تحریم‌ها به فراموشی سپرده شده بود. فعالان اقتصادی و بانک‌های ما سالیان سال ارتباطی با جهان بیرون نداشتند و به خاطر همین انزوا، با قواعد مذاکرات تجاری آشنا نبودند. همه این مسائل طی یک سال گذشته از برجام، دوره خود را گذرانده و حل شده است.

اما در اینجا انتقاداتی هم وجود دارد. دولت اولویتش را به مذاکره گذاشته، در صورتی که اقتصاد ما آسیب جدی دیده و از حالت تعادلی خارج بوده است. اگر دولت همزمان با برجام از حوزه‌های اجتماعی و فرهنگی غفلت نمی‌کرد، امروز می‌توانست کارنامه مثبت تری داشته باشد. این مسأله نیز که امروز همه تأکید ما به حضور سرمایه‌گذار خارجی گذاشته شود، صحیح نیست. باید توجه به دیگر بخش‌های مولد اقتصادی نیز وجود داشته باشد.

در نهایت می‌توان گفت دولت در سایه برجام، توانسته بحران‌هایی مانند دوری از جهان، تورم بالا و... را مدیریت کند، اما هنوز مسائل داخلی اقتصاد ما، جای کار بسیاری دارد.

گزیده

■ **بدهکار کلان ۲۰۰۰ میلیاردی دستگیر شد**

یکی از بدهکاران کلان بانکی که با تطمیع و پرداخت رشوه توانسته بود بیش از ۲۰۰۰ میلیارد تومان تسهیلات را از شبکه بانکی تحت عنوان طرح توسعه تولید دریافت نماید، دستگیر شد. آقای «ر.د» ابر بدهکار بانکی با تشکیل یک شبکه ارتشا این تسهیلات را خارج از محل تولید و در سایر فعالیت‌های اقتصادی از قبیل برج‌سازی هزینه کرده است./تسنیم

■ **تخصیص واحدهای بدون متقاضی مسکن مهر به اقشار کم درآمد**

علی چگینی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی گفت: تخصیص واحدهای بدون متقاضی مسکن مهر به گروه‌های کم درآمد که توان خرید خانه را ندارند، اتفاقی مطلوب است./ وزارت راه و شهرسازی

■ **حذف مجوز کاغذی گمرک در روزهای آتی**

غلامی، مدیرکل دفتر صادرات گمرک از حذف مجوزهای کاغذی در روزهای آتی خبر داد./گمرک ایران

■ **نوسازی بافت فرسوده تهران توسط انبوه سازان**

حسن محتشم، رئیس انجمن انبوه سازان تهران گفت: طی مذاکراتی که با دولت انجام شده انجمن انبوه سازان در حال ورود به فاز اجرایی نوسازی بافت فرسوده تهران است./ایسنا

■ **زعفران ۳۰۰ هزار تومان ارزان شد**

علی حسینی، عضو شورای ملی زعفران از کاهش حدود ۳۰۰ هزارتومانی قیمت هرکیلوگرم طلای سرخ در ۲ هفته اخیر خبر داد. درحال حاضر قیمت هرکیلوگرم زعفران حداقل ۴ میلیون و ۶۰۰ هزارتومان و حداکثر ۵ میلیون و ۸۰۰ هزارتومان است/مهر

■ **سرمایه‌گذاری ۵ هزار میلیاردی برای توسعه مکانیزاسیون در بخش گندم**

کامبیز عباسی، رئیس مرکز توسعه مکانیزاسیون کشاورزی گفت: در بخش گندم، تاکنون ۵ هزار میلیارد تومان برای توسعه مکانیزاسیون سرمایه‌گذاری شده است و انتظار می‌رود این عدد، سالانه به ۱۵۰۰ میلیارد تومان برسد./ صدا و سیما

■ **وضعیت آب تهران بحرانی شد**

محمدرضا بختیاری، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران با اشاره به اعلام وضعیت بحرانی برای منابع آب تهران، گفت: با وضعیت بحرانی منابع آبی پایتخت، پرداخت هر چه بیشتر به کشاورزی در تهران امری غیرقابل توجیه است./ شرکت آب منطقه‌ای تهران

■ **افزایش ۳۰۰ هزار بشکه‌ای ظرفیت انتقال نفت ایران**

سیروس آقاجری، یک مقام مسئول با اشاره به آغاز بهره‌برداری از فاز اول مرکز انتقال نفت منطقه غرب کارون، گفت: با اجرای این طرح، ظرفیت انتقال نفت ایران تا پایان امسال ۳۰۰ هزار بشکه افزایش می‌یابد./شرکت ملی نفت

■ **صادرات میعانات گازی ایران به کره جنوبی افزایش داشته است**

وزارت نفت در واکنش به ادعای خبرگزاری رویترز، اعلام کرد: صادرات میعانات گازی ایران به کره جنوبی نه تنها کاهش نیافته بلکه افزایش یافته است.

■ **کاهش زمان صادرات کشور به ۳ ساعت**

حسین فروزان، مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره سازمان منطقه آزاد ماکو گفت: پایانه صادراتی این منطقه به‌عنوان یکی ازدستاوردهای دولت یازدهم متوسط زمان صادرات را از یک روز به ۳ ساعت کاهش داده است./ ایرنا

■ **افزایش ۲۵ درصدی اعتبارات ملی بخش کشاورزی**

حسن قاسمی، مدیر کل دفتر برنامه و بودجه وزارت جهاد کشاورزی گفت: اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای ملی وزارت جهاد کشاورزی در لایحه بودجه ۹۶ نسبت به سال قبل ۲۵.۲ درصد رشد نشان می دهد./ وزارت جهادکشاورزی

شرکت توسعه و مدیریت بنادر
وفرودگاههای منطقه آزاد کیش
وابسته به سازمان منطقه آزاد کیش

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله ای

شرکت توسعه و مدیریت بنادر و فرودگاه های آزاد کیش در نظر دارد انجام عملیات پروژه« ترمیم و بازسازی اسکله بلوکی ۱۴A و ترمیم اسکله سوختی کیش» را به روش برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای، به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

۱- موضوع مناقصه: ترمیم و بازسازی اسکله بلوکی ۱۴A و ترمیم اسکله سوختی کیش
۲- مدت اجرای کار: مدت اجرای پروژه ۱۲ ماه خورشیدی می‌باشد.
۳- شرایط شرکت در مناقصه: شرکت کنندگان در مناقصه می بایست دارای گواهینامه صلاحیت حداقل رتبه ۳ آب از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور باشند.
۴- محل، مهلت و نحوه دریافت اسناد: از تاریخ درج آگهی تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه ۱۳۹۵/۱۱/۰۵ با مراجعه به آدرس جزیره کیش، میدان خلیج فارس، بلوار ایران، مجتمع اداری پارس و ارائه معرفی نامه و اصل فیش واریز وجه به مبلغ ۱،۵۰۰،۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۱۰۱۱۶۱۱۶۱ نزد بانک تجارت مرکزی کیش کد ۱۰۱۰ به نام "شرکت توسعه و مدیریت بنادر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش" دریافت اسناد امکان پذیر است. وجه مذکور به هیچ وجه قابل استرداد نخواهد بود.
۵- محل و مهلت تسلیم اسناد ارزیابی کیفی: مناقصه گران باید اسناد، سوابق و مستندات خود را تا پایان وقت اداری روز یکشنبه ۱۳۹۵/۱۱/۱۷ به آدرس ذیل تسلیم و رسید دریافت دارند.
۶- جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۴۲۳۴۸۱ تماس یا به سایت www.kish.ir مراجعه فرمایید.

آدرس مناقصه گزار: جزیره کیش، میدان خلیج فارس، بلوار ایران، مجتمع اداری پارس، بلوک۳تلفن:۰۷۶-۴۴۴۲۳۴۸۱ فکس:۰۷۶-۴۴۴۲۴۶۶۴

شرکت توسعه و مدیریت بنادر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش

نوبت دوم

فراخوان عمومی سازمان بورس و اوراق بهادار

موضوع: لزوم ارائه اطلاعات کامل مالی کلیه شرکتها و بنگاههای مالی مشمول، به سازمان بورس و اوراق بهادار

سازمان بورس و اوراق بهادار
Securities & Exchange Organization

در اجرای تکالیف قانونی موضوع ماده (۶) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۲۵ خرداد ماه ۱۳۸۷ (اصلاحی مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۱ و ۱۳۹۵/۰۶/۰۷) کلیه بنگاه‌ها و شرکت‌های ذیل، مکلفند اطلاعات کامل مالی خود را به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه کنند:

۱) اشخاص مشمول:
کلیه شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی که در مالکیت مستقیم یا غیرمستقیم اشخاص حقوقی زیر هستند :

- الف- مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی،
- ب- نهادهای نظامی و انتظامی کشور،
- ج- سازمان‌ها و مؤسسات خیریه کشور،
- د- نهادها و سازمان‌های وقفی و بقاع متبرکه،
- هـ- کلیه صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشگری، نظیر صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرایی و وابسته به دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است،
- و- نهادهای انقلاب اسلامی.

۲) شرح اطلاعات کامل مالی:
اطلاعات کامل مالی شامل: مشخصات کامل شرکت یا موسسه، صورتهای مالی سالانه به همراه گزارش حسابرس و بازرس قانونی(مطابق استانداردها و ضوابط گزارشگری مالی)، صورتهای مالی تلفیقی سالانه به همراه گزارش حسابرس و بازرس قانونی(مطابق استانداردها و ضوابط گزارشگری مالی)، گزارش فعالیت مدیران به سهامداران یا مالکین، جزئیات ترکیب مالکیتی، آخرین اساسنامه یا شرکتنامه ثبت شده و سایر مواردی که حسب مورد توسط هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار تعیین می گردد.

۳) نحوه ارسال اطلاعات:
مشمولین موظف به مراجعه به اداره تمرکز اطلاعات نهادهای عمومی سازمان بورس و اوراق بهادار و یا مکاتبه با اداره مذکور جهت ارائه مدارک مورد نیاز و طی نمودن مراحل ارسال الکترونیکی اطلاعات از طریق سامانه جامع اطلاع‌رسانی ناشران اوراق بهادار به نشانی اینترنتی www.codal.ir موسوم به "کدال" می باشند.

۴) مهلت ارسال اطلاعات:
به موجب تبصره (۳) بند (۵) ماده (۶) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (اصلاحیه مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۱)، کلیه نهادهای مذکور مکلف به ارائه اطلاعات کامل مالی خود ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن قانون بوده اند. کلیه مشمولینی که حداکثر ظرف مدت سی روز از تاریخ این فراخوان نسبت به گذراندن فرآیند ارائه اطلاعات حسب تشخیص سازمان اقدام ننمایند متخلف محسوب شده و طبق مقررات اقدام می گردد.

۵) ضمانت اجرای عدم ارسال اطلاعات:
به استناد تبصره (۳) بند (۵) ماده (۶) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (اصلاحیه مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۰۷ مجلس شورای اسلامی)، در صورت تخلف و عدم ارسال اطلاعات به شرح مذکور:

- الف – مرجع ثبت شرکت‌ها مکلف است از انجام امور ثبتی شرکت‌های متخلف خودداری کند،
- ب – بانک‌ها و مؤسسات غیربانکی موظفند با اعلام سازمان و حکم مرجع قضایی ذیصلاح حساب‌های بانکی اعضای هیأت‌مدیره (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) شرکت‌های متخلف را تا زمان انجام تکالیف مقرر، مسدود نمایند،
- ج – مدیران اشخاص مشمول نیز متخلف محسوب و توسط سازمان به پرداخت جریمه نقدی از بیست و پنج میلیون ریال تا دو میلیارد و پانصد میلیون ریال، محکوم می‌شوند. این آراء قطعی و لازم الاجرا است.